

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@necr.gov.ua, веб-сайт: www.necr.gov.ua

21.08.2020

№ 8838/16.3.2/7-20

на № _____

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.**

Шановний Дмитре Олександровичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), у зв'язку з Вашим листом від 17.07.2020 № 11/10-1253 та дорученням Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 24.07.2020 № 30962/1/1-20 до Вашого листа від 03.07.2020 № 11/10-1251 розглянула оголошений на засіданні Верховної Ради України 17.07.2020 депутатський запит народного депутата України Медяника В. А. від 10.07.2020 № 17-11/0082 щодо звернення : і в доповнення до листа НКРЕКП від 04.08.2020 № 8145/16.3.2/7-20 повідомляє, що в межах компетенції НКРЕКП листом від 21.08.2020 № 8837/16.3.2/7-20 було надано відповідь народному депутату України Медянику В. А. (копія листа додається).

Додатки: на _____ арк. в 1 прим.

З повагою

Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

Споживач зобов'язаний допустити представників Оператора ГРМ на власні об'єкти та не протидіяти їм при здійсненні заходів з припинення (обмеження) розподілу природного газу.

При припиненні (відновленні) газопостачання (розподілу природного газу) складається акт у двох примірниках, один з яких залишається у споживача.

Відновлення газопостачання (розподілу природного газу) здійснюється Оператором ГРМ протягом двох робочих днів у містах та п'яти календарних днів у сільській місцевості за письмовим зверненням споживача (його постачальника) про відновлення газопостачання (розподілу природного газу) та після усунення порушень (за їх наявності) і відшкодування Оператору ГРМ витрат на припинення та відновлення газопостачання (розподілу природного газу).

У випадку запланованих капітальних ремонтів ГРМ (крім аварійних) Оператор ГРМ має повідомити споживача про припинення розподілу природного газу ГРМ не пізніше ніж за п'ять робочих днів до дати припинення розподілу природного газу ГРМ.

Слід зазначити, що згідно з пунктами 3.2 і 3.3 розділу III Правил безпеки власник (балансоутримувач та/або орендар (наймач)) повинен забезпечити утримання систем газопостачання відповідно до вимог чинного законодавства України.

Власник (балансоутримувач та/або орендар (наймач)) відповідає за технічний стан і безпечне користування газопроводами, газовими приладами, димовими та вентиляційними каналами.

Згідно з пунктом 5.4 глави 5 розділу V Правил безпеки технічне обслуговування внутрішніх газопроводів і газового обладнання житлових і громадських будівель, комунально-побутових об'єктів невиробничого характеру здійснюється відповідно до вимог документації з експлуатації заводів-виробників газового обладнання (на договірних засадах).

Умови для технічного обслуговування забезпечуються власником (балансоутримувачем та/або орендарем (наймачем)) відповідно до вимог чинного законодавства України.

Крім того, відповідно до пункту 5.7 глави 5 розділу V Правил безпеки підлягає відключенню від системи газопостачання обладнання житлових і громадських будинків із встановленням заглушки за умови:

- наявності витоків газу;
- несправної автоматики безпеки;
- несправностей оголовків димових і вентиляційних каналів;
- відсутності тяги в димових і вентиляційних каналах;
- самовільного підключення газових приладів і пристроїв споживача до системи газопостачання;
- не забезпечення власником (балансоутримувачем та/або орендарем (наймачем)) технічного обслуговування згідно з вимогами пункту 5.4 цієї глави;
- не відповідності системи газопостачання житлового будинку проектній та виконавчо-технічній документації.

Ураховуючи вищевикладене, Оператор ГРМ має право припиняти газопостачання споживачам у випадках, передбачених чинним законодавством, зокрема Кодексом та Правилами безпеки.

Відповідно до пункту 5.10 глави 5 розділу V Правил безпеки власники (балансоутримувачі та/або орендарі (наймачі)) житлових і громадських будинків, підприємств комунального та побутового обслуговування населення повинні:

забезпечувати безперешкодний доступ до всіх приміщень будинків представникам газорозподільного підприємства для проведення технічного

обслуговування газового обладнання і перевірки приміщень на загазованість та за необхідності відключення газового обладнання;

утримувати в належному стані підвали, технічні коридори і підпілля, забезпечувати постійне підтримання в робочому стані їх електроосвітлення і вентиляцію;

утримувати в належному стані ущільнення вводів підземних комунікацій в підвалах будинків, а також місць перетинів газопроводами елементів будівель;

утримувати в належному до експлуатації стані фасадні та внутрішні газопроводи;

своєчасно перевіряти стан і за потреби проводити ремонт димових і вентиляційних каналів, оголовків димоходів;

надавати запит газорозподільному підприємству на подавання газу до внутрішньобудинкової, квартирної системи газопостачання за 5 днів до заселення;

повідомляти газорозподільне підприємство про необхідність відключення газового обладнання у разі несправності димових і вентиляційних каналів;

своєчасно перевіряти стан і у разі потреби проводити ремонт систем урівняння потенціалів усіх металевих комунікацій (у тому числі і газових) всередині будівлі та перевіряти системи захисного заземлення, змонтованого в будівлі обладнання, яке підключено одночасно до газової та електричної мережі.

Відповідно до пункту 7.17 розділу VII Правил безпеки всі об'єкти систем газопостачання і газове обладнання перед їх підключенням до діючих газопроводів, а також після ремонту підлягають зовнішньому огляду і опресовуванню повітрям. Пуск газу в газопровід без його зовнішнього огляду та контрольного опресовування не допускається.

При цьому пунктом 7.20 розділу VII Правил безпеки встановлено, що контрольне опресовування внутрішніх газопроводів і газового обладнання житлових і громадських будинків повинно проводитися тиском 500 даПа. Падіння тиску не повинно перевищувати 20 даПа за 5 хвилин.

Відповідно до пункту 7.41 розділу VII Правил безпеки роботи, пов'язані з розгерметизацією зовнішніх і внутрішніх газопроводів, обладнання (заміна арматури, фільтрів, лічильників тощо), необхідно проводити на відключеній ділянці газопроводу. Після вимикаючих пристроїв у напрямку руху газу необхідно встановлювати інвентарні заглушки.

Щодо охоронних зон об'єктів газорозподільної системи

Згідно з положеннями пункту 2.1 розділу II Правил безпеки охоронна зона об'єктів газорозподільної системи - територія, обмежена умовними лініями уздовж наземних, надземних і підземних газопроводів та їх споруд по обидва боки від крайніх елементів конструкції розподільчих газопроводів та по периметру наземних споруд на визначеній відстані, на якій обмежується провадження господарської та іншої діяльності.

Згідно з пунктом 1.12 розділу V Правил безпеки з метою забезпечення безпечних умов експлуатації та виключення можливості пошкодження газорозподільної системи вздовж її траси в межах охоронної зони шириною 2 м з обох боків від зовнішньої стінки газопроводу в плані не допускаються:

обмеження доступу обслуговуючого персоналу у світлу пору доби, а при аварійній ситуації - цілодобово;

складування матеріалів і устаткування;

ведення земляних та будівельно-монтажних робіт;

садіння дерев;

улаштування стоянок автотранспорту, гаражів та інших споруд, у тому числі тимчасових.

Технічні смуги для ГРП, ШГРП дорівнюють не менше ніж 10 м по периметру цих споруд.

Відповідно до інформації, наданої АТ «Дніпрогаз», 31.03.2019 до аварійно-диспетчерської служби АТ «Дніпрогаз» надійшов виклик від чергового працівника МЧС щодо пожежі у будинку за адресою: вул. Василя Жуковського, буд. 41 в м. Дніпро. Згідно аварійної заявки від 31.03.2019 № 1524 працівниками аварійної служби АТ «Дніпрогаз» був обстежений газопровід за вищевказаною адресою за результатами якого виявлено деформацію ділянки газопроводу, однак витoku газу не виявлено. З метою запобігання можливості виникнення аварійної ситуації газопостачання до будинків, розташованих по вул. Василя Жуковського, в тому числі і до вашого будинку, було припинено шляхом перекриття крану на вводах в будинки, встановлення блінди та її опломбування, про що свідчить копія Акта про припинення газопостачання від 31.03.2019 № 430.

Згідно з поясненнями АТ «Дніпрогаз», під час проведення ремонтно-відновлювальних робіт та технічного огляду газопроводів було виявлено, що на території земельної ділянки будинку № 39-А по вул. Василя Жуковського на бетонному фундаменті побудовано гараж, який знаходиться на підземному газопроводі низького тиску, прокладеному до житлових будинків, розташованих по вищевказаній вулиці. Власник гаражу неодноразово повідомлявся про вищевказане порушення шляхом надання Приписів від 19.07.2017 № 205, від 17.01.2018 № 5, від 14.02.2018 № 18 та від 03.12.2018 № 53.

Відповідно до інформації АТ «Дніпрогаз», з метою відновлення газопостачання до відключених від газопостачання будинків по вул. Василя Жуковського, працівниками АТ «Дніпрогаз» за рахунок Оператора ГРМ було здійснено реконструкцію ділянки підземного газопроводу низького тиску до будинків по вищевказаній адресі. Власникам було запропоновано за власний рахунок забезпечити прокладання ввідних газопроводів до своїх домоволодінь згідно акту балансової належності, про що було направлено лист голові Соборної районної у місті Дніпрі раді Тімарєву А. С.

Разом з тим слід зазначити, що відповідно до пункту 4 глави 1 розділу IV Кодексу у разі будівництва будь-яких будівель, споруд, доріг, мостів, інших об'єктів архітектури, що потребує перенесення об'єктів (складових) газорозподільної системи, роботи та супутні послуги, пов'язані з перенесенням об'єктів (складових) газорозподільної системи, забезпечуються Оператором ГРМ за рахунок коштів замовників будівництва.

Варто зазначити, що відповідно до підпункту 2 пункту 7.1 розділу VII Типового договору розподілу природного газу, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2498 (із змінами), Оператор ГРМ зобов'язується забезпечити можливість цілодобового доступу Споживача до газорозподільної системи в межах величини приєднаної потужності його об'єкта та передачу належних Споживачу об'ємів (обсягів) природного газу з дотриманням належного рівня надійності, безпеки, якості та величини його тиску за умови дотримання Споживачем вимог цього Договору.

Звертаємо вашу увагу на необхідність укладення між вами та Оператором ГРМ акта розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін.

Вважаємо за доцільне зазначити, що відповідно до положень статті 16 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу.

Слід відмітити, що ігнорування вимог Правил безпеки є неприпустимим, оскільки газопроводи та споруди на них є об'єктом підвищеного ризику, а виконання Правил безпеки є певною гарантією надійності функціонування системи газопостачання, безпеки життя та здоров'я населення.

Варто зазначити, що основним розробником Правил безпеки було Міністерство енергетики та вугільної промисловості України. Таким чином, за більш детальними роз'ясненнями положень Правил безпеки доцільно звертатись до Міністерства енергетики та захисту довкілля України, оскільки відповідно до положень пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» Міністерство енергетики та вугільної промисловості було реорганізовано шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля.

З повагою
Член НКРЕКП

О. Кривенко

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@necr.gov.ua. веб-сайт: www.necr.gov.ua

21.08.2020 № 8837/16.3.2/7-20

на № _____

**Народному депутату України
Медянику В. А.**

Шановний В'ячеславе Анатолійовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула оголошений на засіданні Верховної Ради України 17.07.2020 Ваш депутатський запит від 10.07.2020 № 17-11/0082 щодо звернення від 17.10.2019, надісланий листом Голови Верховної Ради України Разумкова Д. О. від 17.07.2020 № 11/10-1253 та дорученням Прем'єр-міністра України Шмигала Д. А. від 24.07.2020 № 30962/1/1-20, і в доповнення до листа НКРЕКП від 04.08.2020 № 8146/16.3.2/7-20 в межах компетенції повідомляє.

Питання, викладені у зверненні і щодо правомірності дій АТ «Дніпрогаз» стосовно укладання акта розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін, припинення газопостачання, а також охоронних зон об'єктів газорозподільної системи, вже розглядалися НКРЕКП і листом від 10.12.2019 № 19217/16.1.1/9-19 в межах компетенції була надана відповідь і (копія листа додається).

Згідно з положеннями пункту 2.1 розділу II Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 № 285, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 08.06.2015 за № 674/27119 (далі – Правила безпеки), охоронна зона об'єктів газорозподільної системи – територія, обмежена умовними лініями уздовж наземних, надземних і підземних газопроводів та їх споруд по обидва боки від крайніх елементів конструкції розподільчих газопроводів та по периметру наземних споруд на визначеній відстані, на якій обмежується провадження господарської та іншої діяльності.

Згідно з пунктом 1.12 розділу V Правил безпеки з метою забезпечення безпечних умов експлуатації та виключення можливості пошкодження газорозподільної системи вздовж її траси в межах охоронної зони шириною 2 м з обох боків від зовнішньої стінки газопроводу в плані не допускаються:

0079247

обмеження доступу обслуговуючого персоналу у світлу пору доби, а при аварійній ситуації – цілодобово;
складування матеріалів і устаткування;
ведення земляних та будівельно-монтажних робіт;
садіння дерев;
улаштування стоянок автотранспорту, гаражів та інших споруд, у тому числі тимчасових.

Технічні смуги для ГРП, ШГРП дорівнюють не менше ніж 10 м по периметру цих споруд.

Крім того, положеннями глави 4 розділу III Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (із змінами) (далі – Кодекс), охоронна зона об'єктів ГРМ поширюється на газопроводи з надлишковим тиском природного газу не більше 1,2 МПа, ГРП, ШРП, вузли обліку природного газу, засоби захисту газопроводів від електрохімічної корозії, споруди і пристрої на газопроводах, розпізнавальні та сигнальні знаки місцезнаходження газопроводів і споруд на них, за винятком внутрішньобудинкових газових мереж.

Власники або користувачі земельної ділянки, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, Оператори ГРМ вживають заходів щодо охорони земель та дотримання встановлених обмежень у використанні земель охоронних зон об'єктів ГРМ.

Земельні ділянки, що входять до охоронних зон, використовуються власниками, орендарями земельних ділянок, землевласниками та землекористувачами з обов'язковим дотриманням вимог цього Кодексу.

Проведення ремонтних будівельних та/або земляних робіт в охоронній зоні ГРМ здійснюється відповідно до законодавства за письмовим погодженням Оператора ГРМ.

Одночасно слід зазначити, що відповідно до положень глави 7 розділу VI Кодексу Оператор ГРМ в установленому законодавством порядку має право припинити/обмежити газопостачання (розподіл природного газу) на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) з дотриманням Правил безпеки та нормативних документів, що визначають порядок обмеження/припинення природного газу, у випадку, зокрема, визнання в установленому порядку аварійним станом газорозподільної системи та/або ліквідації наслідків аварій, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного, природного або екологічного характеру, та проведення ремонтно-відновлювальних робіт; в інших випадках, передбачених законодавством.

Крім того, відповідно до пункту 5.7 глави 5 розділу V Правил безпеки підлягає відключенню від системи газопостачання обладнання житлових і громадських будинків із встановленням заглушки за умови:

- наявності витоків газу;
- несправної автоматики безпеки;
- несправностей оголовків димових і вентиляційних каналів;
- відсутності тяги в димових і вентиляційних каналах;
- самовільного підключення газових приладів і пристроїв споживача до системи газопостачання;

не забезпечення власником (балансоутримувачем та/або орендарем (наймачем)) технічного обслуговування згідно з вимогами пункту 5.4 цієї глави;

не відповідності системи газопостачання житлового будинку проектній та виконавчо-технічній документації.

Ураховуючи вищевикладене, Оператор ГРМ має право припиняти газопостачання споживачам у випадках, передбачених чинним законодавством, зокрема Кодексом та Правилами безпеки.

Відповідно до пункту 5.10 глави 5 розділу V Правил безпеки власники (балансоутримувачі та/або орендарі (наймачі)) житлових і громадських будинків, підприємств комунального та побутового обслуговування населення повинні:

забезпечувати безперешкодний доступ до всіх приміщень будинків представникам газорозподільного підприємства для проведення технічного обслуговування газового обладнання і перевірки приміщень на загазованість та за необхідності відключення газового обладнання;

утримувати в належному стані підвали, технічні коридори і підпілля, забезпечувати постійне підтримання в робочому стані їх електроосвітлення і вентиляцію;

утримувати в належному стані ущільнення введів підземних комунікацій в підвалах будинків, а також місць перетинів газопроводами елементів будівель;

утримувати в належному до експлуатації стані фасадні та внутрішні газопроводи;

своєчасно перевіряти стан і за потреби проводити ремонт димових і вентиляційних каналів, оголовків димоходів;

надавати запит газорозподільному підприємству на подавання газу до внутрішньобудинкової, квартирної системи газопостачання за 5 днів до заселення;

повідомляти газорозподільне підприємство про необхідність відключення газового обладнання у разі несправності димових і вентиляційних каналів;

своєчасно перевіряти стан і у разі потреби проводити ремонт систем урівняння потенціалів усіх металевих комунікацій (у тому числі і газових) всередині будівлі та перевіряти системи захисного заземлення, змонтованого в будівлі обладнання, яке підключено одночасно до газової та електричної мережі.

Одночасно зазначаємо, що згідно з поясненнями АТ «Дніпрогаз», під час проведення ремонтно-відновлювальних робіт та технічного огляду газопроводів було виявлено, що на території земельної ділянки будинку № 39-А по вул. Василя Жуковського у м. Дніпро на бетонному фундаменті побудовано гараж, який розташований на підземному газопроводі низького тиску, прокладеному до житлових будинків, розташованих по вищевказаній вулиці. Власнику гаражу неодноразово повідомляли про вищевказане порушення шляхом надання Приписів від 19.07.2017 № 205, від 17.01.2018 № 5, від 14.02.2018 № 18 та від 03.12.2018 № 53.

Відповідно до інформації АТ «Дніпрогаз», з метою відновлення газопостачання до відключених від газопостачання будинків по вул. Василя Жуковського працівниками АТ «Дніпрогаз» за рахунок Оператора ГРМ було здійснено реконструкцію ділянки підземного газопроводу низького тиску до будинків по вищевказаній адресі. Власникам було запропоновано за власний рахунок забезпечити прокладання ввідних газопроводів до своїх домоволодінь

згідно з актом балансової належності, про що було направлено лист голові Соборної районної у місті Дніпрі ради Тімареву А. С.

При цьому, за інформацією АТ «Дніпрогаз», співвласникам за адресою: вул. В. Жуковського, 39-А у м. Дніпро було запропоновано підписати Акт розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін, а також укласти договір на технічне обслуговування, проте станом на 13.08.2020 зазначені документи не підписані.

Разом з тим, за поясненнями АТ «Дніпрогаз», подальша експлуатація ввідного газопроводу, який було підключено до підземного газопроводу до зазначеного помешкання, є неможливою у зв'язку з порушенням вимог Правил безпеки.

Слід відмітити, що відповідно до пункту 6 глави 7 розділу VI Кодексу відновлення газопостачання (розподілу природного газу) здійснюється Оператором ГРМ протягом двох робочих днів у містах та п'яти календарних днів у сільській місцевості за письмовим зверненням споживача (його постачальника) про відновлення газопостачання (розподілу природного газу) та після усунення порушень (за їх наявності) і відшкодування Оператору ГРМ витрат на припинення та відновлення газопостачання (розподілу природного газу).

Зауважуємо, що ігнорування вимог Правил безпеки є неприпустимим, оскільки газопроводи та споруди на них є об'єктом підвищеного ризику, а виконання Правил безпеки є певною гарантією надійності функціонування системи газопостачання, безпеки життя та здоров'я населення.

Звертаємо увагу, що основним розробником Правил безпеки було Міністерство енергетики та вугільної промисловості України.

Слід зазначити, що відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 02.09.2019 № 829 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» Міністерство енергетики та вугільної промисловості було реорганізовано шляхом приєднання до Міністерства енергетики та захисту довкілля, яке в подальшому згідно з положеннями пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 425 «Деякі питання оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» було перейменовано на Міністерство енергетики України.

Таким чином, за більш детальними роз'ясненнями положень Правил безпеки споживачам природного газу доцільно звертатись до Міністерства енергетики України.

Слід відмітити, що НКРЕКП не є судовим органом та в межах наданих повноважень забезпечує досудовий розгляд спорів.

Відповідно до частини першої статті 16 Цивільного кодексу України кожна особа має право звернутися до суду за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу.

Разом з тим відповідно до інформації, наданої АТ «Дніпрогаз», спірні питання між споживачами та АТ «Дніпрогаз» вирішуються Бабушкінським районним судом м. Дніпропетровськ (справа № 200/7534/19).

Додатково повідомляємо, що відповідно до положень статті 124 Конституції України правосуддя в Україні здійснюють виключно суди.

Делегування функцій судів, а також привласнення цих функцій іншими органами чи посадовими особами не допускаються.

Ураховуючи вищезазначене, спірні питання між споживачами та АТ «Дніпрогаз» мають вирішуватись з урахуванням судових рішень, які набрали законної сили.

Додаток: на 7 арк. в 1 прим.

З повагою
Голова НКРЕКП

В. Тарасюк

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19, м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua, веб-сайт: www.nerc.gov.ua

Національна комісія, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та
комунальних послуг

№ 19217/16.1.1/9-19 від 10.12.2019

**Дніпропетровське обласне територіальне
відділення Антимонопольного комітету
України**

АТ «Дніпрогаз»

**Відділ НКРЕКП у Дніпропетровській
області**

Шановні Валерію Юрійовичу та Ігорю Валерійовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП), розглянула ваше колективне звернення від 15.10.2019, надіслане листом Дніпропетровського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 21.10.2019 № 54-02/2314, та з урахуванням інформації, наданої АТ «Дніпрогаз», в межах компетенції повідомляє.

Щодо укладання акта розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін

Згідно з положеннями пункту 4 глави 1 розділу I Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494 (із змінами) (далі – Кодекс), межа балансової належності – точка розмежування газових мереж між суміжними власниками газових мереж за ознаками права власності чи користування, на якій відбувається приймання-передача природного газу; межа експлуатаційної відповідальності сторін – точка розмежування газових мереж за ознакою договірних зобов'язань з експлуатації окремих ділянок або елементів, яка встановлюється на межі балансової належності або за згодою сторін в іншій точці газових мереж.

Відповідно до пункту 1 глави 5 розділу III Кодексу межа балансової належності та експлуатаційної відповідальності між оператором газорозподільних систем (далі – Оператор ГРМ) та споживачем (суміжним суб'єктом ринку природного газу) визначається в акті розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін, що є невід'ємною частиною договору розподілу природного

газу (або у передбачених цим Кодексом випадках технічній угоді про умови приймання-передачі газу ГРМ).

Акт розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін в обов'язковому порядку має містити схему газопроводів з визначенням на них межі балансової належності, точки вимірювання (місця встановлення вузла обліку) та напрямів потоків природного газу.

За відсутності акта розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін за об'єктами суміжних суб'єктів ринку природного газу (включаючи споживачів) Оператор ГРМ, до/через ГРМ якого підключені зазначені об'єкти, зобов'язаний в установлені законодавством строки здійснити заходи з укладання з їх власниками акта розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін.

Власники (балансоутримувачі, управителі, інші особи), на балансі чи в управлінні яких знаходяться багатоквартирні будинки чи гуртожитки (незалежно від того, є вони споживачами природного газу чи ні), укладають з Оператором ГРМ, до об'єктів газорозподільної системи якого підключені зазначені будинки/гуртожитки, акт розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін відносно їх внутрішньобудинкових систем газопостачання.

При цьому пунктом 2 глави 5 розділу III Кодексу встановлено, що межа балансової належності визначається за ознаками права власності на газові мережі чи окремі її елементи. Межа експлуатаційної відповідальності встановлюється на межі балансової належності, але за домовленістю сторін може не збігатися з межею балансової належності, про що має бути зазначено в акті розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін.

Таким чином, визначення межі балансової належності є виключною компетенцією сторін та визначається за ознаками права власності на газові мережі чи окремі її елементи. При цьому, у разі недосягнення згоди щодо визначення межі балансової належності сторони мають право передати розгляд цього питання до суду.

Варто зазначити, що до компетенції НКРЕКП не належить питання стосовно визначення права власності на газові мережі чи окремі її елементи.

Щодо припинення газопостачання

Відповідно до положень частини першої статті 37 Закону України «Про ринок природного газу» (далі – Закон) Оператор газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (включаючи нове будівництво та реконструкцію) газорозподільної системи, якою він користується на законних підставах.

При цьому положеннями частини другої статті 38 Закону встановлено, що з метою виконання функцій, передбачених частиною першою статті 37 цього Закону, Оператор ГРМ зобов'язаний, зокрема: вживати заходів з метою забезпечення безпеки постачання природного газу, в тому числі безаварійної та безперебійної роботи газорозподільної системи; вживати інших заходів, необхідних для безпечної та стабільної роботи газорозподільної системи, що передбачені цим Законом або не суперечать законодавству.

Відповідно до пунктів 2 глави 2 розділу I Кодексу оператор газорозподільної системи (далі – Оператор ГРМ) відповідає за надійну та безпечну експлуатацію, підтримання у належному стані та розвиток (будівництво) газорозподільної системи, яка на законних підставах перебуває у його власності чи користуванні, належну організацію та виконання розподілу природного газу.

Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу III Кодексу експлуатацію газорозподільних систем здійснюють виключно Оператори ГРМ.

Відповідно до пунктів 4 та 5 глави 1 розділу III Кодексу Оператор ГРМ повинен забезпечити попереджувальні заходи безаварійної експлуатації газорозподільних систем, а саме комплекс робіт, що виконується на підставі результатів технічного огляду або технічного обстеження газорозподільних систем, з метою забезпечення її подальшого безаварійного експлуатування шляхом проведення технічного обслуговування, поточного або капітального ремонтів.

У разі виникнення аварійної ситуації Оператор ГРМ зобов'язаний вжити необхідних заходів, спрямованих на відновлення належної роботи газорозподільної системи.

При організації експлуатації газорозподільних систем та проведення робіт з технічного їх обслуговування і ремонту Оператор ГРМ повинен дотримуватися інструкцій і правил технічної експлуатації газорозподільних систем, правил безпеки систем газопостачання, державних стандартів, передбачених чинними нормативно-правовими актами України.

У відповідності до положень пункту 3 глави 5 розділу III Кодексу власники газових мереж, у тому числі побутові споживачі та співвласники / особа, уповноважена на це співвласниками, внутрішньобудинкових систем газопостачання, які згідно з актом розмежування балансової належності та експлуатаційної відповідальності сторін відповідають за експлуатацію цих мереж та їх складових, забезпечують належну їх експлуатацію згідно з чинним законодавством, у тому числі ПБСГ, зокрема укладають відповідний договір із суб'єктом господарювання, який має право на виконання таких робіт.

Слід зазначити, що відповідно до положень пункту 5 глави 5 розділу III Кодексу Оператор ГРМ має право безперешкодного та безкоштовного доступу до земельних ділянок та інших об'єктів всіх форм власності, на яких розташована газорозподільна система, для виконання службових обов'язків, передбачених законодавством.

Для належного виконання Оператором ГРМ функцій щодо забезпечення гарантованого рівня надійності, безпеки, якості та величини тиску газу, запобігання можливим витокам газу та недопущення аварійних ситуацій споживач зобов'язаний забезпечити доступ на власні об'єкти представникам Оператора ГРМ за їх службовими посвідченнями для виконання службових обов'язків, зокрема, для: перевірки, локалізації і ліквідації витоків газу та аварійних ситуацій; виконання робіт з припинення та відновлення газопостачання.

Одночасно слід зазначити, що відповідно до положень глави 7 розділу VI Кодексу Оператор ГРМ в установленому законодавством порядку має право припинити/обмежити газопостачання (розподіл природного газу) на об'єкт споживача (у тому числі побутового споживача) з дотриманням Правил безпеки систем газопостачання, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 15.05.2015 № 285, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 08.06.2015 за № 674/27119 (далі – Правила безпеки), та нормативних документів, що визначають порядок обмеження/припинення природного газу, у випадку, зокрема, визнання в установленому порядку аварійним станом газорозподільної системи та/або ліквідація наслідків аварій, спричинених надзвичайними ситуаціями техногенного, природного або екологічного характеру, та проведення ремонтно-відновлювальних робіт; в інших випадках, передбачених законодавством.